

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINĂ,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLATIE COMPARATĂ

Revista apare regulat la 1 și 15 a
fiecărei luni, afară de lunile de
vacanțe (Iulie și August) când va
apărea numai o singură dată pe
lună

Abonamentul:

Pentru autorități, banci, inst. t. fin. avocați etc.	
Pe un an	100 Lei
Pentru magistrați pe an	80 "
Pentru studenți pe an	60 "
Un număr simplu	5 "
Un număr dublu	7 "
Un număr vechiu	10 "

Redacția singură: Palatul Curții de
Apel Et. I/74 — Administrația: Str.
Regina Maria Nr. 34 (Radio Reclam
România) unde se primesc abona-
mente și ori ce cereri de adte

Sumarul:

Unificarea legilor (II.)	Dr. Ștefan Laday.
Ofițerii de poliție ca auxiliari ai par- chetelor	V. M. Dimitru.
Drept uzual Maghiar — Drept vidual — Jurisprudența Curței de Casație — Adnotare	Dr. Ștefan Laday.
Jurisprudențe penale — Dicționar juridic — Cronica legislativă. Informațiuni.	

Unificarea legilor.

II.

Am văzut în articolul precedent cum oamenii în genere exagerază importanța legilor. Aceasta a dat naștere în țara noastră lozincei, — că numai prin unificarea dreptului se poate face consolidarea neamului. Mai că nu trece zi în care să nu întâlnim acest solu de frază goale pe paginile ziarelor noastre. Se pare că cei ce scriu astfel de lucruri, nu-și dau seamă de faptul că tocmai cele mai consolidate țări n'au drept unitar. Elveția, Anglia, Germania, Statele Unite din America au fiecare mai multe sisteme de drept și totuși nimeni nu poate afirma că în acele state spiritul public, armonia sufletelor și unitatea națională ar fi inferioare celor ale noastre. Nici siguranța de drept nu este mai mică decât aiurea, nici jurisprudența elvețiană, germană sau engleză nu este inferioară d. e. celei din Bulgaria, unde dreptul este unitar. Nivelul științei dreptului, al practicei judecătorești, al siguranței de drept al tuturor instituțiilor și elementelor unității naționale este cam același în Elveția, Franța, Italia, Germania, cu toate că din aceste state unele au un sistem de drept unitar, altele nu. Faptul că justiția din Anglia este sub nivelul continental, se datorește organizării rele a instanțelor și nu este în nici o legătură cu deosebirea sistemelor de drept în vigoare.

Față de aceste argumente se face obiecțiunea, că Elveția, Germania nu pot fi luate drept bază de comparație, pentru că nu sunt state unitare ci numai federațiuni. Un jurist nu poate face o astfel de obiec-

țiune. Constituția face parte din drept ca și codul civil și cel ce spune că acele state n'au drept unitar, pentru că n'au constituție unitară, argumentează cam astfel: „ele n'au drept unitar, pentru că n'au drept unitar.”

Dacă Elveția, Germania, Statele Unite mențin structura federalivă, ele o fac aceasta pentru că această ramură a dreptului lor în starea ei neunificată se potrivește mai mult cu scopurile lor naționale, decum s'ar potrivi unificând-o. Războiul mondial a dovedit în deajuns că există o națiune unitară germană, engleză etc. și că lipsa unui sistem de drept unitar n'a adus nici cea mai mică vătămare acestei unități, care și-a arătat minunile ei în timpuri când era vorba de viața sau moartea unei întregi generații.

Națiunile înaintate n'au dat mare importanță unificării legilor, punctul lor de vedere fiind singurul just și anume acela, că dacă lipsa unității legislației ar putea să aibă oare cari inconveniente, însă o unificare pripită aduce de sigur consecințe nefaste. Germania unită s'a încheșat în 1871 și primul proiect al codului civil unificat a apărut în 1888 (Erste Lesung) iar codul civil unitar a intrat în vigoare în 1900. Treizeci de ani au trecut până ce s'a unificat dreptul civil. Adăugăm că nici pentru această unificare nu era în Germania o părere unanimă. Ba ceva mai mult, prima constituție din 26 Iulie 1867 (Verfassung des Norddeutschen Bundes), precum și constituția din 16 april 1871 (Reichsverfassung) nici n'au prevăzut această unificare, ci numai unificarea obligațiilor. De abea legea din 20 Decembrie 1873, care a modificat constituția din 1871, prevede „o legislație unitară în materie de drept civil.” Comisiunea din care făceau parte între alții *Planck, v. Roth* și însuși *Windscheid*, a lucrat timp de patru sprezece ani (în Germania, unde s'a dezvoltat sistemul clasic al Pandectelor, unde toate chestiunile teoretice și practice erau tratate într-o literatură juridică nespum de bogată). A doua comisiune a lucrat timp de cinci ani până ce a întocmit proiectul al doilea. Cu toate acestea și cu toate că examinarea parlamentară a proiectului (al treilea) a durat cinci luni, s'au făcut totuși reproșuri, că parlamentul a făcut o lucrare pripită.

În Elveția primul proiect al codului penal unificat a fost publicat, după cum mi-aduc aminte (da-

tele îmi lipsesc în acest moment) în anul 1902. Până acum au apărut o mulțime de proiecte (eu cunosc șapte, dar sunt și mai multe). La unificarea procedurii nici nu se gândesc.

În fosta Ungarie erau patru sisteme diferite de drept. Deși s'au ivit — foarte rar — inconveniente, în genere greutăți n'au fost. Timp de treizeci de ani după crearea constituției din 1867 nu s'a făcut nimic pentru unificarea dreptului civil (dreptul penal s'a unificat în 1878, procedura în 1896, dreptul matrimonial în 1894). Primul proiect al codului civil s'a făcut în 15 ani, al doilea în 10 ani.

În România s'a făcut pentru unificarea dreptului în decursul a 2 ani cu mult mai mult, decât în alte țări în decenii. S'a unificat justiția militară, întreaga organizație a forței militare, serviciul de comptabilitate și bugetul, serviciul de industrie și comerț, serviciul sanitar, serviciul domeniilor și reprezentarea statului, serviciul vamal, financiar, profesarea advocaturei, etc. etc. Cu puține excepții, această unificare s'a făcut așa încât legile din vechiul Regal au fost întinse asupra părților alipite. S'au pus în aplicare o mulțime de legi: codul de justiție militară, legea generală a vâmlor, legea sanitară, legea comptabilității, legea cooperativelor etc. etc.

Că o astfel de „unificare“ nu s'a făcut pe terenul propriu al justiției, se datorește înțelepciunii ministerului de justiție, care știe foarte bine, cât de vătămătoare sunt consecințele unei unificări, care nu ține socoteală de întregul sistem de drept și de starea adevărată a lucrurilor. Nu suntem competenți să ne dăm părerea asupra efectelor unificărilor făcute în afară de terenul justiției, însă putem să constatăm două lucruri. Mai întâiu că o mare parte din aceste unificări rămân pe hârtie, cât timp colecția legilor ce au fost puse în aplicare în jiniturile alipite, nu va sta la dispoziția autorităților. Colecția Hamangiu s'a epuizat, ediții speciale din legi nu se mai găsesc, numerile vechi din Monitorul Oficial, care se trimite autorităților numai de un an și jumătate, deasemenea nu. Autoritățile, prin urmare, nu aplică nici o normă de drept: cea veche nu, pentru că nu mai este în vigoare și cea nouă nu, pentru că n'o cunosc. Pe lângă aceasta, juriștii ardeleni, când este vorba de întinderea vigoriei vechilor legi asupra Ardealului, nu se îngrijesc de modificările necesare cerute de starea de drept din Ardeal. Lipsește dispozițiunea, care se cuprindea în toate legile maghiare: „Ministrul este autorizat să pună în aplicare această lege și în (Fiume etc.) cu modificările ce rezultă din diferența dintre legi“. În urma acestei lipse, multe dispozițiuni legale nu pot fi executate. Din numeroasele cazuri numai un exemplu:

Decretul lege No. 1638 din 1920 prevede că orice funcționar public care va da curs unui act netimbrat sau care va face asupra unui asemenea act orice fel de lucrare, se va pedepsi cu amendă.

Nu poate fi îndoială că legea prevede toate acestea pentru a asigura plătitarea taxelor de timbru. Însă în practică, dacă autoritățile vor executa mot à mot această dispozițiune, rezultatul va fi în multe cazuri, că statul va pierde taxele de timbru tocmai în urma executării legii. De pildă: reclamantul a pierdut procesul și ar trebui să aplice timbrul pentru sentință. El va spune: pentru ce să pun timbrul,

dacă am pierdut procesul? Dacă nu pun timbrul, instanța nu va putea ordona execuția contra mea, căci este interzis să facă „orice lucrare“ asupra actului netimbrat. Deci legea, pe lângă că ia părătului dreptul ce i s'a dat prin sentință mai întărește și motivele reclamantului de a nu pune timbrul.

Este adevărat că legea niciodată nu trebuie aplicată așa ca prin aplicare să se facă tocmai contrariul scopului urmărit de lege și prin urmare autoritățile vor aplatina în practica lor aceste consecințe imposibile. Însă nu mai puțin adevărat este, că multe autorități se orientează numai după textul legii și că nici lor nu li-se poate spune că n'au dreptate. În adevăr s'a constatat că se plătesc cu mult mai puține taxe de timbru, decât legea amintită a intrat în vigoare.

Și în această privință juriștii ardeleni își au vina lor, căci guvernul nu poate să țină socoteală în toate cazurile de legislația a patru teritorii. Juriștii din Ardeal ar trebui să facă atenție guvernului asupra stărei de drept din Ardeal.

Nu vreau să exagerez importanța neajunsurilor isvorâte din aceste unificări nepregătite, cu toate că am auzit declarații desperate mai ales dela industriști și fabricanți. Boli de copii sunt pretulindeni și ne putem aduce aminte că tocmai în cea mai cultă țară din Europa s'a făcut o lege (de mult, ce-i drept), care modificând o lege veche ce pedepsise calomnia cu amendă din care jumătatea se da părții vătămate, a înlocuit amendă cu lovituri de băț și a uitat să modifice dispoziția că jumătatea i se cuvine părții lezate.

Pentru noi important este că ministerul justiției cunoaște foarte bine toate argumentele care militază pentru o pregătire sistematică și înțeleaptă a unificării și n'a făcut nici o unificare nepregătită sau pripită, deși îndemnările din partea celor fără nici o competență nu au lipsit.

Însă, juriștii știu foarte bine, că transformarea întregului sistem de drept al unei țări, dacă este vorba de un sistem de drept mai mult sau mai puțin modern, este o muncă uriașă cu o răspundere tot atât de mare și că, prin urmare, nu se poate face în câțiva ani. Dreptul popoarelor culte face parte din ideologia lor colectivă în multe privințe așa ca și religionea. El intră în toate raporturile vieții omenești, însoțește pe om tot așa ca și religionea, dela leagăn până la mormânt, ba el își arată efectele sale și după moartea omului, ca și religionea. Prin stăpânirea sa îndelungată devine încetul cu încetul o comoară publică a poporului, transformă mentalitatea lui, dă naștere nu numai unor convingeri juridice înrădăcinate, unui simțământ comun și uniform pentru drept și nedrept, ci și unei concepții social-etice unitare. Aceste efecte ale dreptului asigură ordinea de drept, iar nu temnița și jandarmeria. Și acum nu vorbim numai de dreptul penal, ci și de dreptul civil. Țăranul din Ardeal cunoaște normele codului austriac referitoare la succesiune tot așa de bine ca și orice avocat. Instituțiunea cărților funduare este tot așa de cunoscută în coliba plugarului român ca și în cancelariile advocaților din Cluj. Țărănimea română din Ardeal a creat o terminologie juridică pentru cărțile funduare, o terminologie plină de barbarisme, de traduceri servile din ungurește sau latinește, — însă o terminologie a sa, care arată cât de adânci

sunt rădăcinile acestei instituțiuni în sufletul țărănesc. Cartea funduară înseamnă în sufletul țăranelui toată ordinea, toată siguranța de drept și principiul proprietății individuale. Aceasta este cartea cărților, alfa și omega, sau după cum spune Goethe: „der Weisheit letzter Schluss.“ În părțile ungurene succesiunea pe baza principiului „paterna paternis materna maternis“ (principiul averii strămoșești), care-și are rădăcinile în dreptul secolului XIV și pentru care conferința curială din 1861 a găsit o formulare modernă foarte fericită, este cunoscută în toate amănunțele ei, fiecărui țăran. Nici legislația maghiară modernă, nici proiectul codului civil, n'au cutezat să atingă acest principiu, din care juriștilor li se prilejesc câte-odată probleme nespuse de grele, pe cari însă țăranul le desleagă cu cea mai mare ușurință. *Înlocuirea unor astfel de instituțiuni cu altele chiar mai moderne, ar produce o astfel de dezechilibrare a sufletelor care ar egala aproape cu impunerea unei alte religii.* Toate sentințele judecătorești bazate pe principiile noi s'ar simți ca nedrepte, toate vânzările, transferările, toate cauzele successorale s'ar termina cu certuri grozave și la sfârșit cușitul, pușca sau furca ar deslega problema. Ironia lui Anatole France: „la majesté de la justice reside tout entière dans chaque sentence rendue par le juge au nom du peuple souverain„ și-ar găsi astfel justificarea. Iar când nu un singur Crainquebille, „lève le drapeau noir de la revoille“ ci mii și mii de Crainquebille cari în viața lor întregă ar simți că au fost nedreptățiți și cari vor fi închiși în temniță pentru că au vrut să satisfacă cu ori ce preț simțământul de dreptate ce a trăit de veacuri în ei și în strămoșii lor, consecința nu ar fi alta, decât o otrăvire generală a sufletelor. *Prin utare unificare a dreptului am ajunge la o complectă dezorganizare a unității sufletești.*

Unul din cei mai mari juriști din lume, Franz Klein a arătat în articolul de fond al ziarului Neue Freie Presse, număr din Paștile anului 1921, cât de mare este sguduirea simțământului de drept în urma războiului. Tocmai în aceste vremuri, când una din cele mai mari probleme este să deprindem masele din nou cu stămarea legilor, nu putem să-le expunem unei ispite și mai mari. Dacă nu voim ca prin unificarea legilor să împiedicăm unificarea simțământelor ceea ce este cu mult mai important — trebuie să lucrăm cu foarte mare îngrijire. Liniile fundamentale ale reformei trebuiesc discutate ca și înființarea sau desființarea fiecărei instituțiuni de drept în parte. Nu trebuie să uităm că codicele în vigoare în vechiul Regat și în ținuturile alipile n'au isvorât din convingerile juridice, din trebuințele simțite și din concepția social-etică a neamului românesc. Ele au fost făcute în Franța, în Austria, în Ungaria pentru alte neamuri, cu altă stare economică și culturală, cu altă religie, cu alte dații. Numai acum vom începe să creiem un drept național, care însă va trebui să cuprindă acele elemente ale codurilor de origină streină, cari au intrat în sufletul poporului român făcând parte din comoara lui ideologică.

Afară de aceste limite, o extindere a codurilor din Regat asupra Ardealului sau invers, ar avea consecințe catastrofale. Nervositatea generațiunii noastre o caracterizează foarte bine faptul, că se găsesc chiar și juriști -- din fericire numai puțini --

cari pentru a înlătura micile inconveniente cari isvorăsc din diferența legilor, cer o unificare imediată. În aceasta privință ne întâlnim cu cele mai cunoscute argumentații. Celim d. e. într'unul din ziarele noastre, că procedura penală în vigoare în Ardeal are „defectuoșitatea“, că dă prea multe garanții libertății individuale. Autorul cere deci ca să fie înlocuită chiar mâine cu procedura din vechiul Regat, care (art. 93) nu dă aceste garanții ci permite arestarea, dacă „este reclamată de un interes al siguranței publice.“ Și pentru că art. 141 din Codul de procedură penală din Ardeal nu-i place autorului, cere imediată înlocuire a întregului Cod; nu-și dă seama că în acest Cod, foarte multe dispozițiuni pentru cari tocmai juriștii din vechiul Regat luptă de decenii, sunt realizate. Și cere înlocuirea unui Cod modern cu un altul, ale cărui imperfecțiuni, greșeli și contradicții au fost arătate *ad oculos* de către Tanoviceanu, Corneliu Botez, Stătescu, Teodorescu și alte celebrități din vechiul Regat.¹⁾ Suntem convinși că tocmai juriștii din vechiul Regat ar fi disperați, dacă s'ar eterniza un cod, a cărui reviziune o cer de decenii.

În ceea ce privește dreptul penal material, oricine știe că partea cea mai importantă a lui este executarea pedepselor. Este o mare eroare a crede că prin întinderea unuia din codurile penale în vigoare asupra tuturor teritoriilor țării am unifica dreptul penal. Dacă numai într'o parte a țării sunt penitenciare moderne, cu celule, cu sistem progresiv, cu ateliere moderne, fiind asigurat pe de o parte împiedecarea contagiului moral prin o izolare și clasificare, iar pe de altă parte adaptarea multora la ordinea socială prin învățământul școlar și profesional, atunci unificarea dispozițiunilor codului nu înseamnă decât numai o unificare pe hârtie. Iar clădirea penitenciarelor moderne și în celelalte părți cere mult timp. Și astfel de probleme sunt foarte multe. Cine ar vrea să desființeze casele de corecție, închisorile pentru minori, eliberarea condiționată, suspendarea pedepselor, întreruperea pedepsei etc. etc. și să ne dea înapoi cu vr'o 50 ani?

Este clar că numai un sistem de drept nou, bine pregătit și discutat, poate să înlocuiască diferitele sisteme. Pentru a putea crea codice bune, este nevoie de colaborarea întregii națiuni. La reforma penală din Germania iau parte în afară de juriști și învățătorii, preoții, medicii, inginerii, arhitecții, ofițerii, jandarmii, comercianții, industriașii etc. etc. Un cod civil sau penal taie în carne vie și prin urmare trebuie să țină socoteală de interesele materiale și morale a tuturor. Și mai ales trebuie să se bazeze pe acele elemente ale dreptului, pe care le găsește gata în mentalitatea, în obiceiurile și convingerile poporului.

Constatarea și analizarea acestor elemente, aplicarea contradicțiilor și găsirea normelor ce trăiesc în popor sau care armonizează cu trebuințele lui economice și culturale, — toate acestea cer

1) În cea ce privește chestiunea concretă, autorul are dreptate. Procedura maghiară are greșita structură, că dă aceleași garanții și criminalilor din obișnuință ca și oamenilor cinstiți. Iar procedura din vechiul Regat are cusurul că acele măsuri arbitrară, cari sunt foarte bine alese față de criminalii din obișnuință, le permite și față de oameni cinstiți. O mare superioritate a Codului din vechiul Regat este, că permite ca cercetările să fie făcute de parchet direct și la cabinet.

multă înțelepciune și multă răbdare. Însă numai așa ne vom cuceri un drept, care nu este numai conglomerat al normelor rigide, ci o fotografie clară și ronunțată a mentalității naționale. Nimic nu este mai ușor decât redactarea unui cod, dacă el se fabrică în birourile ministerelor sau în izolatele cabinete de lucru ale profesorilor, fără să aibă vreo legătură cu viața, cu caracterul poporului, cu obiceiurile sale, cu virtuțile și viciile sale. Însă un astfel de cod nu va fi drept ci numai samavolnicie și nu va împlini nici unul din scopurile, idealurile și speranțele noastre.

Nu trebuie să ne lăsăm conduși de lozinci goale. Așa d. e. am citit un articol, al cărui argument era: trebuie să menținem legile din vechiul Regat, căci sub stăpânirea lor am făcut România Mare! România Mare a făcut-o înțelepciunea oamenilor noștri de Stat, geniul generalilor noștri, vitejia armatei române, virtuțile neamului românesc și mai ales rezistența și lupta eroică a Românilor din patru țări, cari în ciuda tuturor încercărilor, în ciuda unei asupriri nemiloase, prin sânge și prin flacări, prin temnițe și prin spânzurători și-au menținut individualitatea și unitatea limbii și a idealului. Și cu toate că Românii trăiau sub patru sisteme de drept diferite, în patru țări, unirea lor sufletească era în unele privințe mai mare decât acum, după unire. Atunci nu se vorbea nici de separatism, nici de colonizare ci numai de omogenitatea neamului. Însă, nici aceasta n'are o importanță deosebită. Logodnicii cari s'au așteptat prea mult timp unul pe altul se ceartă mult după nuntă. Dar adevărata dragoste învinge la sfârșit și nouri trec de pe cer. Iar această dragoste este vie și adânc simțită la noi de toți dela Nistru până la . . . Tisa Nec portae inferi . . .

Încetul cu încetul, cu multă răbdare și trudă, cu conștiinciozitate și critică trebuie să strângem materialul, documentele convingerilor morale și juridice ale poporului. Asupra detaliilor vom reveni. Prima datorie este în orice caz unificarea terminologiei juridice pe baza termenilor consacrați în știința de drept din vechiul Regat. Adoptăm mot à mot părerea dlui. I. Mănescu: „e de datoria oricărui Român să nu lase pe ogorul limbii românești să fie sămănate și să prindă rădăcini cuvinte noi și de multe ori improprii sensului, pentru cari avem deja cuvinte proprii introduse și acomodate în limbă.”

Creдем că Ardealul Juridic va aduce mari servicii și în această privință cauzei unificării.

Ștefan Laday.

Ofițerii de poliție ca auxiliari ai parchetelor

Ne-am ocupat în numărul precedent al revistei, sub acest titlu, cu actele ce dresează ori ce ofițere de poliție și prin care constată activitatea lor și care poartă numele de Proces Verbal. Arătăm forma și conținutul acestui act pentru a-și alege scopul, adică modul cum trebuie alcătuit, spre a fi de folos procurorului sau autorității căreia va fi transmis de cel care-l alcătuiește. Procesele verbale nu sunt dresele numai de ofițerii de poliție; dar și de agenții de poliție. Astfel de acte având aceeași formă, ca conținut pot varia după felul și natura cercetărilor: din proprie inițiativă sau prin delegație sau ordin;

și după cum organele corpului polițienesc instrumentează în materie penală ca auxiliari ai parchetelor sau în materie civilă, făcând inventarii, predând averi pe seamă sau luând în primire averi succesoriale etc. etc.

Organizarea poliției de stat așa cum funcționează actualmente în orașele din Ardeal este opera Consiliului Dirigent, care prin Decretul No. VIII, din 12 Martie 1919 a resortului de interne, a instituit-o; iar Ordonanța No. 3433, din 22 April 1919, i-a desăvârșit organizarea, păstrând anumite dispoziții și din organizarea polițiilor a fostei Monarchii Austro-Maghiare în ce privește controlul, atribuțiile și exercițiul puterii judecătorești.

Fără să intrăm în prea multe detalii cu privire la organizare, și în legătură numai cu subiectul ce ne propunem a trata din punctul de vedere al atribuțiilor: capitanii, ofițerii, comisarii civili, concepștii, subofițerii și gardiștii se împart dela început în ofițeri de poliție și agenți de poliție și exercită două feluri de atribuțiuni: *poliția administrativă* și *poliția judiciară*. Această distincție este făcută prin art. I din Ordonanța Nr. 3433 919 care impune poliției: să vegheze la menținerea ordinii publice, apărând libertatea și siguranța persoanelor și averilor, a preveni infracțiunile de la legi și a restabili liniștea turburată pe deoparte; și a descoperi și constata, conformându-se regulilor de procedură penală, ori ce infracțiuni (crime delictive și contravențiuni) și a trimite pe făptuitori înaintea justiției pentru reprimere.

Așa dar rolul poliției administrative este ca să prevină infracțiunile, din care cauză ea se și numește și *poliție preventivă*; pe câtă vreme rolul poliției judiciare intervine după ce s'a comis infracțiunea și misiunea ei este să caute să afle care sunt făptuitorii și să adune probe contra lor. Poliția judiciară în opoziție cu cea administrativă se mai numește și *poliți represivă*.

Ofițerii de poliție administrativă sau preventivă sunt supuși erarhic controlului și disciplinei Ministerului de interne și organelor sale; pe când ofițerii de poliție judiciară sau represivă sunt ajutători sau auxiliarii procurorilor. Din acest ultim punct de vedere am privit rolul poliției conform celor propuse a trata.

Aceste noțiuni trebuiesc reținute, căci au exact aceeași aplicare rezultând și din „*Legea asupra organizării poliției generale a Statului*” din 1 April 1903 cu modificările din 18 Iunie 1905 după cum rezultă din *Decretul regal* publicat în Monitorul oficial No. 68 de la 30 Iunie 1921, și care se extinde cu începere de la 1 Iulie asupra tuturor polițiilor din întreaga Românie, se aplică adică în Ardeal.

Iată cuprinsul Decretului regal:

Ministerul de Interne.

Ferdinand I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României.

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului Ministrului Nostru, secretar de Stat la departamentul de interne.

Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniștri, Am decretat și decretăm:

ART. I. Jurnalul susmenționat se aprobă de Noi.

ART. II. Se aprobă de Noi încadrarea întregului personal de poliție din Ardeal și Bucovina, în

funcțiunile corespunzătoare prevăzute în legea de organizare a poliției generale a Statului.

ART. III. Încadrarea personalului de poliție, ofițeri sau agenți de poliție, ori personal de birou se face pe zina de 1 Iulie 1921.

ART. IV. Plata personalului ce va rezulta din această încadrare se va face din bugetul din care se plătește astăzi personalul din Ardeal și Bucovina; iar în caz de trebuință se va cere sporirea aceluia credit din fondul de deschidere de credite suplimentare.

ART. V. Atribuțiile de ordin judecătoresc pe care le au în sus aratatele teritorii alipite unui ofițer de poliție, este bine înțeles să rămână în sarcina lor, astfel cum sunt încadrați, pe lângă atribuțiile de poliție prevăzute, în legea de organizare a poliției generale a Statului și diferite legi de poliție și regulament din vechiul regat; aceasta până când printr-o lege, aceste atribuțiuni vor fi trecute la organele judecătorești.

ART. VI. Se recunoaște că toate legile de poliție și de siguranță din vechiul regat sunt de drept aplicabile în teritoriile alipite din momentul alipirii, prin simplul fapt al alipirii.

ART. VII. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul pe interne este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestui decret.

Dat la București, la 28 Iunie 1921.

No. 2656

(Urmează semnăturile)

Prin cuvântul încadrare nu va trebui înțeleasă numai schimbarea de titlatură, bunăoară ca pe viitor în loc de căpitan de poliție să i se zică șef de poliție, comisar sau polițai după clase; iar ofițerilor de poliție să li se zică comisari sau subcomisari după clase. Socolim că întregul mod de recrutare și numire, organe de control și disciplină și mai ales de îndatoriri vor fi acele prevăzute de legea organizării polițiilor din vechiul Regat. Decretul Regal în această privință arată că se respectă deocamdată numai atribuțiile de ordin judecătoresc (judecarea contravențiilor) care rămân printre îndatoririle unor anumiți ofițeri de poliție, dar că acești ofițeri vor mai exercita totdeodată și atribuțiile date lor prin legea de organizare a poliției generale a Statului. Mai mult, de și această lege se pune în vigoare în Ardeal de la 1 Iulie ea se consideră cu efect din momentul alipirii adică de la 1 Decembrie 1918, conform principiului de drept internațional public, după care legile constituționale de poliție și siguranță generală a Statului, la care se alipește un teritoriu, se aplică deplin drept, prin faptul alipirii noului teritoriu. Până la unificarea legii administrative, a legilor de procedură și drept penal, polițiile din Ardeal vor trebui fatal să se conducă de un complex de legi: cele existente în Ardeal și cele din vechiul Regat. Punctul acesta de vedere este extrem de important și trebuie reținut mai ales în privința instrumentării ofițerilor de poliție, a căror acte vor avea valoare deplină în fața instanțelor judecătorești din întreaga Românie, în ce privește atribuțiile de ofițer de poliție judiciară sau represivă. Procesul verbal dresat contra unui infractor din Regat și care a fost prins într'un oraș din Ardeal, în caz când va fi judecat la locul lui de origine, va face probă înaintea instanței represive ce-l va judeca. Și dacă conform procedurii penale în vigoare în Ardeal,

Procesele-verbale dresate de ofițerii de poliție pot sau nu constitui o probă, după aprecierea magistratului, după aceeași lege din vechiul Regat actul dresat de polițist face probă spre exemplu în justiție cu condiție numai ca să fie încheiat în anumită formă etc.

În numerele viitoare vom vorbi despre forța probantă a proceselor verbale dresate de ofițerii de poliție ca auxiliari ai parchetelor.

Vasile M. Dimitriu

Rectificare

Regretăm că din o greșită paginație a culegătorului, s'a pricinuit o interverție parțială a ordinii materiei din interesantul articol al D-lui I. Mănescu despre „Terminologia Juridică în Ardeal, cea ce necesită o rectificare: (Ardealul Juridic No. 2)

Rândurile din pag. 3, col. II, a revistei, începând de la partea în care se examinează părerea d-lui dr. Traian Popp și care se continuă în pag. 4, col. I., sunt continuarea dezvoltării din pag. 2, col. II, care tratează despre termenii „apel” și „recurs”, urmând apoi despre „opozitie”, a cărui loc ar veni astfel în articol în pag. col. I. înainte de partea finală a articolului, care începe cu cuvintele: Iată deci cum. . . .

Asemenea în capitolul privitor la „excepțiuni” p. 3, col. I. făcându-se o omisiune de cuvinte în primul aliniat, îl redăm din nou spre o înțelegere deplină a celor susținute:

„Excepțiuni.” După cum văzurăm mai sus acest termen își propun juriștii din Ardeal să-l atribue” căei de atac, contra mandatului de plată comercia și în pr. p. căei de atac contra actului de acuzare

Nu ne îndoim că celitorii însăși au înțeles aceste omisiuni involuntare.

Redacția.

Jurisprudența

Materie civilă

Inalta Curte de Casație și Justiție

Secția I (pentru Ardeal)

Audiența de la 17 Decembrie 1920.

Președinția D-lui Georgiu Plopu, Președinte

Cerere de reviziune făcută de intimata văduva A. M. G. născută M. Decizia civilă No. 658/1920 — Dosar No. 750/1920

Drept uzual maghiar, legea VIII din 1840 aflată în vigoare în părțile Ungarene. Dreptul vidual. Pierderea lui prin purtarea nedemnă a văduvei după moartea bărbatului prin analogie cu dreptul la alimente. Cine ar drept a-l ataca. Jurisprudența Curții Maghiare. Aprobarea ei de către Casația română. Soluția afirmativă.

Moștenitorii lui M. C. introduc acțiune contra văduvei lui decedat pe numele căreia se întabulase averea acestuia în baza dreptului ei vidual. Motivată pe viața de desfrânare ce ducea văduva, acțiunea este admisă de tribunalul Arad, care prin sentința No. P. II 3937/15/918, sînge dreptul vidual și ordonă radierea dreptului de văduvă din cărțile funduare, obligând-o pe aceasta să tolereze această radiere și dând dreptul reclamantilor să ceară această radiere de la autoritatea cărților funduare în baza acestei sentințe.

Tribunalul și-a motivat sentința respingând opunerea părții că modul ei de viață în văduvie nu se poate lua în considerație ori care ar fi, pe argumentul că punctul de

vedere juridic al văduvei nu este just, de orice rezolvarea chostunoi, dacă văduva este sau nu demnă de dreptul vidual, nu se bazează numai pe atitudinea acestuia în timpul căsătoriei ei și pe purtarea ei după moartea soțului. Macar că în drept nu este prevăzut cazul concret, dar prin analogie jurisprudențial este admis că viața imorală a femeii, care o face nedemnă pentru alimente devine nedemnă și după încetarea căsătoriei în ce privește dreptul vidual. În apel Curtea din Timișoara prin sentința C. I. 15920/1920, a confirmat sentința tribunalului și a respins apelul părții de la prima instanță.

Curtea de Apel după ce stabilește în fapt viața de desfrânare din timpul văduvici a apelantei, admite modul de a vedea al tribunalului că necuvenindu-i să dreptul la alimente dacă ar trăi bărbatul, nu poate păstra nici moștenirea defunctului în baza dreptului vidual; care macar că l-a fost asigurat prin înțabulare ca drept de uzufruct pe imobil, urmează a fi menținut ca slins pentru cauză de nedemnitate conform jurisprudenței constante a Curții Maghiare.

Achiziția poate fi introdusă de toți moștenitorii interesați fără restricțiune.

Contra acestei sentințe văduva a cerut reviziune la Casație.

S'a luat în cercetare cererea de reviziune făcută de intimata A. M. C. născ. M. în contra sentinței Curții de Apel din Timișoara cu N. C. I. 15920/1920 din 17 Maiu 1920.

S'au ascultat referatul Dlui consilier dr. Ioan Nemet și expunerile dlui avocat dr. David Singer în combateri;

Deliberând și:

Având în vedere că starea faptică în această cauză stabilită de Curtea de Apel este: că intimata după soțul ei legitim, M. C. pe averile rămase de la dănsul în baza dreptului de succesiune legitimă a avut uzufruct vidual, dovedindu-se mai târziu că intimata văduvă, după moartea soțului ei a dus o viață imorală; Curtea de Apel de acord cu tribunalul a ridicat intimastei acest uzufruct vidual.

Considerând, că Curtea de Apel conform cu practica judiciară stabilită conform normelor de drept material în vigoare, a stabilit că văduva, care după moartea bărbatului frânge fidelitatea soțului conjugal prin acela, că se asociază de concubină altui bărbat, pierde dreptul vidual după bărbatul decedat.

Considerând, că după starea faptică neatracată este cert că intimata după moartea bărbatului a pășit în concubină, astfel că reviziunea intimastei n'are bază legală.

Pentru aceste motive Curtea:

În numele legii!

Respinge cererea de reviziune a intimastei.

Data și pronunțată în ședința publică azi, la 17 Decembre 1920.

Anotare. Ne pare foarte rău că Înalta Curte de Casație a adoptat practica judecătorească a Curții maghiare, o practică ce a modificat o practică anterioară și mai înțeleaptă a ei.

Timp de 50 ani, Curia maghiară a menținut principiul că dreptul vidual nu se pierde din cauză că văduva duce viață desfrânată. Din numeroasele deciziuni ale Curții maghiare, iată câteva exemple: din „faptul că văduva a născut un copil illegitim în timpul văduviei sale, nu rezultă încetarea dreptului vidual” (8410/1890); „viața desfrânată a văduvei nu poate stinge dreptul vidual a cărui bază este legea” (4659/1890) etc.

Cam în 1905 această practică judecătorească s'a schimbat. Curia maghiară a adoptat un punct de vedere teoretic cu totul greșit și pe baza acestei doctrine greșite și-a modificat practica. De la 1905

Curia este de părere că dreptul vidual nu este altceva, decât o continuare a obligațiunei bărbatului să dea alimente femeiei, trecând această obligațiune asupra moștenitorilor bărbatului. Prin urmare, moștenitorii nu sunt obligați să dea alimente văduvei, dacă nici bărbatul, de ar trăi, n'ar avea această obligațiune, adică în cazul când femeia violează fidelitatea conjugală (4750/905, 5282/910, 260/1912).

Această practică contrazice natura intrinsecă a dreptului vidual. Nu numai că este lipsită de orice simțământ de echitate, ci și este greșită din punctul de vedere juridic. Înainte de a ne ocupa cu natura de drept a acestei instituțiuni, accentuăm că din punctul de vedere al Curții maghiare, ar rezulta că fidelitatea conjugală supraviețuiește căsătoriei, că femeia este datoră să fie fidelă chiar și față de bărbatul decedat. De aici până la arderea văduvilor în India il n'y a qu'un pas. În numele moralei, Curia maghiară violează porunca cea mai înaltă a eticei: libertatea individuală. O văduvă este pe deplin liberă, nu trebuie să dea seamă nimănui de faptele sale și poate să ducă o viață individuală dacă nu violează legile penale. Moștenitorii bărbatului nici decum nu sunt îndreptățiți să-i prescrie felul de a trăi; nici legea civilă nu poate să-i impună viața de călugăriță.

Pe lângă acestea, punctul de vedere al Curiei maghiare este greșit juridicește. Pentru a explica aceasta, trebuie ca să ne ocupăm cu natura juridică a dreptului vidual. (Cetitorii noștri din vechiul Regat necunoscând această instituție, trebuie să spunem unele lucruri pe care cetitorii noștri ardeleni le vor găsi elementare, cari însă trebuiesc spuse).

Dreptul vidual este dreptul văduvei la uzufructul întregii averi a decedatului bărbat, descendenții acestuia având facultatea ca în locul uzufructului să plătească văduvei o pensiuine de întreținere, în proporțiune cu mijloacele (starea socială și economică) a decedatului bărbat. *Werb'czy. Tripartitum I. 98. §. 1.* „Quae (uxor) de bonis et juribus possessionariis, domoque residentiae et curia mariti, quamdiu sub nomine et titulo defuncti mariti viduitatis tempore peregerit, et ad alia vota se non transtulerit, etiam cum restitutione dotis suae excludi non poterit.”

Această instituțiune trăiește în dreptul maghiar de 900 ani. Prima ei reglementare o găsim în Decretul II. al Sfântului Ștefan (Titlul 24). Ea este în vigoare și actualmente în teritoriile noastre unde Codul civil austriac nu se aplică (Bihorul, Satu-Mare etc.)

Bărbatul poate să dispună prin testament asupra dreptului vidual, lăsând văduvei uzufructul întregii sale averi sau al unei părți din averea sa, ori însărcinând pe moștenitori cu plățirea unei pensiuini de întreținere; dar văduva nu este obligată să primească pensiuinea testamentară dacă nu-i asigură întreținerea îndestulătoare. În acest caz are dreptul la pensiuinea ce îi dă legea, adică pensiuinea care este în proporțiune cu mijloacele decedatului bărbat.

Dacă după bărbat au rămas copii cari descind dintr'o căsătorie anterioară a bărbatului, văduva (în lipsă de dispoziția testamentară) n'are dreptul vidual (uzufructul) decât la acea parte a averii bărbatului pe care bărbatul a câștigat-o în timpul ulti-

mei căsătorii, pe când din celelalte părți ale averii i-se cuvine usufructul numai al unei părți de copil (d. e. când sunt 5 copii, văduva are dreptul la usufructul părții $\frac{1}{6}$ din avere). Descendenții au și în acest caz facultatea ca în locul usufructului să plătească pensiuine.

În orice caz, în afară de pensiuine, văduva are dreptul să se folosească de casa și de mobilarele, de care se folosise în timpul căsătoriei.

I. Dreptul vidual îl are numai văduva; *văduvul nu.*

II. Dreptul vidual nu există, dacă în timpul încheierii din viață a bărbatului căsătoria nu mai există, fără a se lua în considerație din a cui vină căsătoria s'a desfiat. (Dacă femeia n'a fost declarată de vinovată prin sentința de divorț, ea are dreptul la o pensiuine de alimente — întrucât venitul ei nu este suficient — și această obligațiune trece și asupra moștenitorilor: §. 90 din legea XXXI: 1894. Această obligațiune n'are nimic de a face cu dreptul vidual).

III. Dreptul vidual încetează dacă văduva încheie o nouă căsătorie. — Se înțelege dela sine că el încetează și prin moartea și renunțarea văduvei.

IV. Dacă în sarcina văduvei își au ființa cauzele pentru cari moștenitorii sunt nedemni de a succede, nici dreptul vidual nu poate fi valorificat.

V. Văduva este răspunzătoare cu usufructul pentru datoriile bărbatului, adică este datoare să tolereze ca averea bărbatului să fie vândută prin licitație fără a se lua în considerație usufructul văduvei.

Reiese din toate acestea că *dreptul vidual este un drept de succesiune și nici decum o îndrituire de obligațiuni față de moștenitori.* Nu este o continuare a dreptului la alimente, ci un drept de sine stătător, născut prin faptul juridic al morții bărbatului. Prin urmare condițiunile de cari dreptul la alimente depinde, nu pot fi întinse asupra dreptului vidual. Toate acestea rezultă din următoarele fapte:

1. Dreptul vidual ia naștere numai, dacă există legătura de succesiune. Nici văduva nevinovată n'are dreptul vidual, dacă s'a desfiat căsătoria. Dacă dreptul vidual ar fi numai continuarea dreptului la alimente, pensiuinea viduală ar trebui să fie plătită și în acest caz. Pentru ce ar pierde văduva această pretențiune (dacă ar fi numai o pretențiune) prin faptul că fără vina ei căsătoria s'a desfiat. Pentru ce ar exista norma ca în acest caz să nu primească alimente, dacă are venit suficient?

2. Dacă nu sunt descendenți, văduva rămâne în usufructul întregii averi a bărbatului, oricât de mare ar fi această avere. Ea rămâne în acest usufruct chiar dacă sunt descendenți, chiar dacă nu și exercită facultatea de a plăti pensiuinea. Cum s'ar putea schimba o simplă pretențiune la alimente într'un usufruct nemărginit?

3. Dacă descendenții își exercită dreptul la plățile unei pensiuini trebuie s'o plătească, chiar dacă văduva are o avere mare, pe când dreptul femeii nevinovate divorțate la alimente există și trece asupra moștenitorilor numai dacă venitul ei nu este suficient. Din aceasta se vede că este vorba de două instituțiuni diferite.

4. Văduva răspunde pentru datoriile bărbatului până la concurența usufructului. Dacă dreptul vidual ar fi numai o pretențiune, văduva ar concura cu ceilalți creditori.

5. Raportul are loc și față de văduvă cu privire la dreptul vidual tot așa ca și față de orice moștenitor (Curia, 1874/1903).

Faptul că dreptul vidual constă în usufruct sau pensiuine, nu-i ia caracterul de succesiune. Nu trebuie ca succesiunea să fie în orice caz transmiterea dreptului de proprietate. Tocmai din punctul de vedere al succesiunii viduale, literatura juridică a discutat foarte mult problema, care formă a *succesiunii* este mai potrivită: ca văduva să primească o câtime a averii ca *proprietate* sau *usufructul*?

Proiectul codului civil german a dat văduvei o câtime ca proprietate (§ 1971, dacă sunt descendenți a patra parte, dacă sunt ascendenți sau colaterali, a doua parte). Această dispozițiune a fost criticată foarte viu; toate contra-proiectele au regulat succesiunea văduvei ca *usufruct* (Bähr, *Anonymus*).

Deși în cod (§ 1931) a rămas dispozițiunea proiectului, din discuția literară reiese, că și usufructul văduvei este o formă a succesiunii. (Confr. mai ales *Gierk*: Das burg Obuck und der deutsche Reichstag și *Benhöft*, Zur Reform des Erbrechts).

În dreptul francez (legea din 9 Martie 1891, art. 1) nu poate fi îndoială că este vorba de succesiune.

Codul civil român (art. 684) are deasemenea o atare structură din care reiese că dreptul văduvei este un drept de succesiune.

În dreptul austriac vezi *Unger VI. § 35* „der erbberichtigte Gatte ist in diesem Fall Einzelnachfolger und befindet sich in der rechtlichen Stellung eines Legatars, den der Niessbrauch an einer Quote des Erbvermögens vermacht werden ist“.

Se vede din toate acestea că *practica Curiei maghiare nu este justă și nu ne îndoiim că Inalta Curte de Casație nu va adopta această practică.*

Laday.

Arvună. Restituirea sumei îndoite. § 908. Cod. civ. austr. (Art. 1298 cod. civ. român).

a) După dispozițiile § 908 cod. civ. austriac, tot ce se dă anticipat la încheierea unui contract — exceptând cazul unei stipulațiuni speciale — se va considera numai ca un semn al încheierii contractului sau ca o siguranță a executării lui și se numește arvună.

b) Partea care nu este în clupă în ce privește neindeplinirea contractului, poate reține arvuna primită sau să ceară suma îndoită a arvunei — după cazuri.¹⁾

Greșește Tribunalul, când — fără ca contractul să conțină „o stipulație specială“ — stabilește că suma dată de reclamant este un aconto din preț; nu arvună.

În privința calificării juridice a actelor și faptelor de drept, instanțele judecătorești nu sunt legate de părerele și calificările părților.

Admisă cererea de revizie contra sentinței Trib. Ibașfalău N. P. f. 158—7919, Cas. s. I. Sent. No. 456/920.

Materie penală

Curtea de Apel Târgul-Mureș

Ședința de consiliu fără publicitate de la 13 Mai 1921.

Infrac'or minor co tra căruia a fost pusă în curgere procedura penală pentru crima de furt. Punerea lui sub pază

¹⁾ nota. Art. 1298 cod. civ. român prevede această soluție.

în urma ordonărea instanței minorilor de pe lângă tribunal Art. 21 legea VI. din 1913. Cerere de eliberare provizorie respinsă de același instanță a minorilor. Dacă apelul îndreptat la Curtea de apel contra unei astfel de încheieri de respingere poate fi admis or nu. Soluție negativă. Funcționarea Curții de apel în această materie numai ca instanță de casare. Art. 40. I, VII. din 1913, art. 32-43; art. 8 al II. din același lege. art. 389—pr. p.

No. 169/10. 1921.

Consiliul minorilor de pe lângă Curtea de apel

Luând în dezbateră cauza învinutului T. D. și alții minori pentru crima de furt, ca urmare a apelului declarat de mama minorului T. D. contra încheerii consiliului minorilor de pe lângă tribunalul Tg.-Mureș No. 986/8 921. a pronunțat următoarea:

Deciziune

Refuză apelul, în baza art. 389. pr. p.

Motivele

În contra minorilor T. D. și alți trei, punându-se cu curgere procedura penală pentru crima de furt, instanța minorilor de pe lângă trib. Tg.-Mureș a ordonat punerea lor sub pază (art. 21. legea VII. 1913) în localul închisorii pe timp de 15 zile, începând din ziua de 2 April a. c.

La 17 April procurorul a propus și Consiliul minorilor de pe lângă același tribunal, a prelungit înținerea sub pază cu încă o lună.

La 22 Aprilie mama minorului D. T. a cerut ca fiul său să fie pus în libertate pe motiv că trebuie să-și prepare examenul școlar de fine de an. Această cerere a fost rezolvată tot de consiliul minorilor de pe lângă tribunal, și a fost respinsă pe motiv că încă subsistă considerațiunile care au determinat punerea lui sub pază.

În contra încheerii dată de consiliul minorilor asupra acestei cereri, mama minorului, a declarat apel care a fost primit (art. 389 pr. p.) de instanța în drept și a fost înaintat Curții de apel spre a fi judecat.

Curtea însă a refuzat (art. 389 pr. p.) acest apel fiind că în speță nu există drept de apel.

În adevăr Legea VII din 1913 stabilind o procedură particulară pentru judecarea infractorilor minori, se abate cu totul de la procedura ordinară instituind instanțe speciale, anume: „instanța minorilor“, constituită dintr'un singur judecător, ca primă instanță și „Consiliul minorilor“ constituită din 3 judecători, ca a doua instanță care de regulă cercețează apelul contra hotărârilor instanței minorilor.

În organizarea instanțelor care se pronunță astfel în cauza minorilor, Curtea de Apel, constituită în Consiliu pentru minori (art. 40 L. VII. din 1913) nu ia parte decât ca instanță de casare.

Ca o consecință, legiuitorul, prin art. 32—43 reglementând materia căilor de atac, a mărginit dreptul de atac în contra hotărârilor Consiliului minorilor de pe lângă tribunal, numai la hotărârile finale, recunoscând acest drept numai procurorului pentru vîștul vătămării unei dispozițiuni esențiale a legii și minorului ori reprezentantului său legal sau apărătorului său pentru vătămarea unei dispozițiuni esențiale a legii, când a aplicat pedeapsa privativă de libertate.

Nimic însă nu găsim în art. 32—43 în privința căilor de atac contra încheerilor date de către con-

siliul minorilor în cursul procedurii, precum este încheerea de față atacată de către mama minorului T. D.

Întru cât în aceste articole (32—43) legea nu spune nimic expres, urmează a face aplicare art. 8 alin. II, Legea VII din 1913, combinat cu art. 556 alin. I pr. p., conform căruia nu există apel contra încheerii tribunalului dată ca a doua instanță și deci, prin analogie, nu există drept de apel nici contra încheerii date de consiliul minorilor ca a doua instanță, care față de instanța minorilor este aceea ce tribunalul este față de judecătoria de ocol.

Pentru acest motiv, Curtea a trebuit să refuze apelul făcut de către mama minorului T. D.

Dr. Aurel Ciupe m. p. președinte,

Vladimir Mavrodineanu m. p. raportor

Anotare. Deciziunea ce publicăm, bine motivată în drept rezolvă legal o chestiune de procedură penală în materia represiunii infractorilor minori; stabilind principiul că reprezentantul minorului nu are drept de apel la Curte contra încheerilor date de consiliul minorilor instituit pe lângă tribunal, și prin care se aprobă sau se respinge în fapt măsurile luate de judecătorul infractorilor minori în interesul acestora, înainte de a pronunța hotărârea finală. Se știe ce problemă grea pentru juriști și sociologi este corectarea infractorilor în general și mai ales a celor minori, pe calea codului penal. Bazându-se pe teoria germană a complexității (Verelnigunsthorie, egyesítési alapelv) legiuitorul maghiar din 1878, fără a neglija principiul ideii unei justiții sociale absolute sau de utilitate relativă, a căutat în formularea codului să satisfacă deopotrivă interesul social și mai ales amendarea celui culpabil prin articolele concrete ale legii. Urmărind progresele științei penale în ce privește pe infractorii minori, codul penal în vigoare în Ardeal, a fost modificat în 1908 din acest punct de vedere, prin legea complementară XXXVII/1908 cap. II înlocuind art. 42, 83—86 din cod. cu 17 articole din această lege numită *Novela penală* și în care se prevăd în primul rând mijloacele de îndreptare a infractorilor minori, înainte de a le prevedea pedeapsa. Consecvent scopului urmărit prin legea VII din 1913 „Despre instanța pentru judecarea infractorilor minori“ același legiuitor își întregeste acest scop al amendării infractorilor precoci și în materia procedurii penale create special pentru aceștia și unde prin derogare de la dreptul comun (legea XXXII din 1896 de pr. p.) institue organe speciale de protecție, de instrucție și judecată pentru răfăcșii minori, în scop ca îndreptați să fie redați societății

Urmărind în amănunțime, speța interesantă rezolvată de Curte, conform principiului de protejire al infractorilor ce rezultă din legea de procedură penală comună și care prin ord. 378 al. II permite preveniului să atace cu recurs în a III-a instanță la Curte încheerile date de camera de acuzare, când s'a menținut împotriva lui arestul de instrucție sau cel preventiv; s'ar părea că infractorul minor este nedreptățit din acest punct de vedere, luându-i-se acest drept în cazul similar. Această nedreptate este însă numai aparentă, de oarece legea VII/1913 este categorică. E drept că această lege se întregeste cu dispozițiile legii pe procedură penală obișnuită, dar numai când din dispozițiile acestei legi speciale pentru

minori nu rezultă contrarul (art. 8). Ori în art. 21 (legea VII.913) în partea lui finală dispune: deținerea prealabilă și închisoarea preventivă prevăzute în pr. p. nu au loc.

Aceasta însemnează că nu i-se poate prin analogie atribui consiliului minorilor de pe lângă tribunal rolul de cameră de acuzare, ci acesta rămâne în această materie de trimitere, controlor al măsurilor legale luate de judecătorul minorilor, care în interesul superior al acestora, poate lua ori ce măsuri de protecție, ocrotire și de amendare (art. 19). Acest judecător în cazul nostru conform legii (art. 21 al. I.) față de stricătura morală și natura periculoasă a infractorului minor, negăsind prin aprofte: o persoană, institutor, asociație potrivită pentru îngrijirea lui, l'a pus sub pază în localul închisorii; iar de comun acord cu procurorul, consiliul minorilor a aprobat găsind necesar prelungirea înținerii sub pază cu încă o lună.

Această înținerie sub pază nu e nici deținere prealabilă și nici închisoare preventivă. E o măsură legală lăuată în interesul superior al minorului spre a-l feri de contact periculos, și trece în mod legal peste motivul învocat de mama minorului în apel, acel adică ca infractorul să-și treacă examenul la școala statului. Așa că pe lângă celelalte argumente de text invocate de Curte în motivarea respingerii ca inadmisibilă a apelului introdus de reprezentanța minorului, ar fi și acesta în sprijinul Deciziei, care cum am spus este Juridică și așa de clar motivată.

În legislația penală a vechiului regat aproape că nu există dispozițiuni similare sau vre-o procedură exclusivă relativ la infractorii minori, pentru a face o comparație din punctul de vedere al redării lor societății, după ce au fost sustrași pericolului putreziciunii morale. Întrebuințăm cuvântul de „aproape nu există” căci în codul penal român avem totuși o dispozițiune care din păcate rămâne fără efect, nefiind posibil vr'un control și neavând încă în funcțiune instituțiunile prevăzute de cod. Art. 62 c. p. r. „Crimele și delicturile comise de un minor, ce are vârsta de la 8 ani deplini până la 15 ani impliniți, nu se vor pedepsi, dacă se va decide de judecată că acuzatul a lucrat fără pricepere; dar după împrejurări se va încredința părinților săi, spre a avea a îngrijire mai de aproape, sau se va pune într'o mânăstire, ce într'adins se va determina pentru corecțiune unor asemenea copii, unde se va ține un timp determinat prin hotărârea judecătorești fără ca acești ani să poată covârși vârsta de 20 ani al culpabilului. Codul civil român în art. 329—337 prevede ajutorul ce poate da justiția penală unui părinte spre a-și exercita puterea părintească, arătând cazurile când tatăl sau tuturul poate aresta copilul rău și în vârstă mai puțin de 16 ani pentru corectare în aresturile publice. Aceste articole din cod însă aproape că sunt căzute în desuetudine prin neîntrebuințare și poate că e mai bine, de oarece efectele ar fi tocmai cele contrare așteptărilor. Măsuri admirabile luate în această privință se găsesc în legea intitulată „Pentru înfrânarea vagabondajului și cerșetoriei și pentru protecția minorilor” promulgată sub No. 2908 din 4 Iulie 921 și care se va pune în aplicare cu începere de la 1 Sep. 1921 (Monit. Of. No. 76/921.

Această lege prin art. 6, 8 și 21 prevede înființarea birourilor de asistență socială având: școli de îndreptare și ocrotire pentru minorii mai mici de 18 ani impliniți și care vor fi găsiți vagabondând sau exercitând meserii nepermise. Cu autorizarea justiției acești minori vor fi reeducați prin intrarea în astfel de școli sau încredințați instituțiilor de binefacere și unde vor fi ținuți până la majorat, căsătorie sau intrare în armată. După principiul că o lege este bună prin aplicare și prin modul ei de aplicare, nădăjduim mult de la dânsa în care trebuie să vedem adevărata însănătoșire morală, și așteptăm pentru intrarea ei în vigoare crearea instituțiilor prin mijlocul cărora va deveni fapt împlinit.

Conform codului penal român infractorii minori sunt totdeauna justițiabili de instanțele corecționale comune cu majorii. Vârsta majoratului penal este 20 ani impliniți, sub 8 ani nu se pedepsesc; iar până la 15 ani se pedepsesc numai cei ce au lucrat cu pricepere. Crimele săvârșite de minori se judecă de tribunale, afară de cazul de complicitate cu majori când merg înaintea Curților cu Juri. De și pedepsele la care sunt condamnați minorii se vor executa în închisori pentru minori, în timpul instrucției ei sunt închiși la un loc cu majorii în aresturile preventive comune, neexistând încă astfel de aresturi speciale. Noua legiuire penală unificată va rezolva de sigur și această importantă problemă.

V. M. Dimitriu.

Conform art. 63 pr. p. obiectul cercetării prealabile este descoperirea și adunarea datelor necesare pentru a orienta pe procuror dacă este or nu locul de a deschide acțiune publică.

Dacă din datele cercetării nu rezultă infracțiune sau nu se mai pot strânge alte probe, procurorul poate stinge cercetarea prealabilă conform art. 101 p. r. p. afară de cazul art. 79 c. p.

Când din materialul probatoriu adunat reiese că infracțiunea a fost săvârșită, însă aceasta din punctul de vedere al responsabilității penale nu-i poate fi imputată acuzatului, care la comitere se găsea în legitimă apărare caz prevăzut de art. 79 c. p. parchetul nu poate printr'o încheiere să declare slinsă cercetarea prealabilă; nici Camera de acuzare nu o poate face conform textului categoric al art. 264 pr. p. și nici judele instructor. Singură instanța de fond și după ce a apreciat probele, poate pronunța achitarea învinutului, conform art. 326 pr. p. motivând constatarea legitimei apărări.

Greșește dar parchetul care declară printr'o încheiere, slinsă acțiunea publică, pentru caz de legitimă apărare.

După dispozițiile art. 42 și 396 pr. p. parchetul general este instanța supremă de control a tuturor parchetelor din circumscripția Curței de apel pe lângă care lucrează.

El poate prin hotărârile ce dă, să desfășureze ori ce încheiere emanată dela parchetele din sub ordine, date cu călcări de texte și să le îndrumeze în sensul legii.

(Hotărârea No. 1029/921 a parchetului general Cluj prin care s'a reformat încheierea No. 811/921. a parchetului trib. Sibiu, prin care se declarase slinsă cercetarea prealabilă pentru caz de legitimă apărare.)

Notă. Conform normelor procedurii penale române procurorul poate clasa orice afacere când din

dovezite adunate nu capătă îndicii serioase pentru a pune în mișcare acțiunea publică. El nu poate stinge acțiunea publică deschisă. Trimiterea actelor la arhivă o face printr'o rezoluție sau proces verbal, care nici odată n'are caracter definitiv. Numai judecătorul de instrucție ca instanță judecătorească în materie de trimitere, are căderea să stingă acțiunea publică prin ordonanțe definitive. El poate avea vederi contrare parchetului și din acest punct de vedere, ordonanțele definitive de clasare sunt supuse opoziției parchetului tribunalului și parchetului general către camera de acuzare de pe lângă Curtea de apel, care spre deosebire de normele procedurii penale maghiare este instanța de trimitere supremă în materie de crime și instanță supremă de control în general în materie represivă.

În principiu în Regat ministerul public, de și este obligat ca reprezentant al societății, să exercite totdeauna acțiunea publică fie direct înaintea tribunalului, fie prin judecătorul de instrucție; cu toate acestea în fapt și după apreciere poate să nu o exercite, rămânându-i aceasta la voiaj. Sunt cazuri însă când contra voinței sale trebuie să deschidă totuși acțiunea publică și anume: prin invitarea autorității judecătorești (art. 713 c. com. r. 230 pr. p. r.), prin invitarea superiorilor erarhici: ministerul de justiție și procurorul general (art. 41-44 Legea din 24 Mart. 1909). În aceste două cazuri dacă ministerul public este obligat să investească instanța după ordin, rămâne totuși liber se susțină sau nu oral acuzarea după voe conform principiului: la plume est serve, la parole est libre. Asemenea poate susține or nu acțiunea, când aceasta este introdusă de către partea vătămată în materie corecțională și de simplă poliție (art. 178, pr. p.)

Modul de sesizare fie al judeului instructor fie al tribunalului cu acțiunea publică se face de către parchet prin rechizitoare în scris. Aceste pot fi numai

introdutive la tribunal, care odată sesizat acțiunea publică îi aparține și nu o poate retrage nici procurorul; și în introductive și definitive la judecătorul de instrucție înaintea căruia iar poate fi discuție, odată ce este sesizat de procuror cu acțiunea publică. Procurorul poate găsi că nu e caz de urmărire prin rechizitorul definitiv și totuși judele instructor să fie de altă părere, caz în care se pronunță camera de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de apel (157, 117, 129, 130, 132, 524 pr. p. r.)

Procurorul general dela Curtea de apel este capul procurorilor și ai tuturor ofițerilor de poliție judiciară și din acest punct de vedere și al judeului instructor (43 leg. org. jud. r.) Are direcția acțiunii publice în toată circumscripția Curții (art. 304 pr. p.) n'o exercită însă direct decât înaintea Curții de apel și la jurași (304, 306 pr. p.), altcum în scris prin procurorul tribunalului. Este agent de transmisiune al guvernului putând primi ordine dela Ministerul Justiției de a începe urmăriri, contra unor persoane (art. 307 pr. p. r.) pe care îl transmite inferiorilor erarhici pentru executare.

Controlează toate dosarele penale clasate sau destinate instanțelor spre judecare; își poate exercita dreptul de opoziție contra ordonanțelor judeului instructor în materie corecțională și criminală. Intocmește singur actele de acuzare în materie de crimă de competența jurașilor.

Procurorul general dacă poate restitui tribunalelor dosarele clasate prin rezoluții de procurori, cărora le poate da ordine să deschidă acțiune publică, el nu lucrează nici odată ca instanță de judecată; nu dă hotărâri contra încheerilor procurorilor de tribunale și nici nu controlează pe procurorii subalterni, când aceștia atacă cu apel sentințele achizițoare ale tribunalelor; după cum prescrie procedura penală maghiară.

V. M. Dimitriu.

DICȚIONAR JURIDIC

Expresia greșită	Expresia de întrebuitat	Expresia maghiară
expozitură	— detașament parte dintr'un serviciu	— különítmény
se sistematizează	— se prevede, se înființează se crează	— rendszeresítetik
normat	— arătat, prevăzut, indicat reglementat	— szabályozott
cuallificație	— condiție de îndeplinit, a avea cualificație, a întruni condiția de a.....	— minősített
a face dispoziție venite	— a îndeplini atribuțiile, a exercita, a executa o însărcinare	— rendelkezést tenni
a prevedea	— venituri	— bevételek
a fi aplicat	— a îndeplini; se sistematizează pentru a prevedea serviciul polițial; căpitanate etc; se crează pentru îndeplinirea serviciului de poliție: căpitanate etc.	— ellátni
obligament	— a fi numit de către	— alkalmazva lenni
intrelasare	— îndatorire, obligație	— kötelezettség
singuratece	— neglijență, omitere	— mellőzés
ținere în rând bun	— a parte, izolat, fiecare în parte	— egyes
asemnare	— îngrijire	— rendbentartás
a inspecționat	— ordonanțare	— utalványozás
asentare	— a inspectat	— megvizsgálmi
Tribunalul la rugarea petentel, provoacă pe X să se întoarcă la trailul comun în căsătorie legată înaintea matriculantului	— înscriere pentru serviciul militar, înrolare în armată, tragere la sorți	— sorozás
	— Tribunalul la cererea petiționarei somează pe X să reintegreze domiciliul conjugal în baza căsătoriei contractate înaintea ofițerului stării civile	— A törvényszék folyamodó kérésére felhívja X-et hogy az anyakönyvvezető előtt kötött házasságból folyólag az életközösséget állítsa

- Judecătoria a pus termen pentru sulevarea și pertractarea în merit, iar pe seama lui X cu locul ubicațiunii necunoscut a numit pe avocat ca curator
- Judecătoria a fixat termen pentru constituirea procesului și desbaterea în fond, iar ca reprezentant a lui X cu domiciliul necunoscut a numit ca curator pe avocat.
- A bíróság a per felvétélére és érdemi tárgyalására hatánapot tűzött és az ismeretlen tartózkodásu X részére ügygondnokul Y ügyvédet kinevezte
- Deci provoacă pe K să se prezinte, cu avocat provăzut cu procură
- Deci pune în vedere lui K să se prezinte ca avocat împuternicit cu procură
- Felhívja tehát, hogy meghatalmazott ügyvéd útján jelenjen meg
- Judecătoria publică cum că afirmativ s'ar perdut un libel de depunere. Provoacă pe posesor ca de la publicarea acestui edict... căci la noua rugare a petentului..... judecătoria va enunța acest document afirmativ perdut
- Judecătoria face cunoscut că după cele spuse s'a perdut un libret de depunere. Face cunoscut posesorului ca de la publicarea acestui anunț....., căci la o nouă intervenire a petiționarului..... Judecătoria va declara acest document, ca anulat
- A bíróság közhírré teszi, hogy egy takarékbetéli könyv állítólag elveszett. Felhívja a birtokost, hogy ezen hirtelmény közzétételétől számított.... a bíróság az okiratot semmisnek nyilvánítja
- Provocare. Provoacă pe X perceptor la.... ca în termen de.... să se înștiințeze la subscrisul director de finanțe, în caz contrar va fi considerat că nu mai reflectează și salariul se va sista.
- Somațiune. Somez pe X..... ca..... să-și declare domiciliul la..... va fi considerat ca demisionat și îi va înceta lcafa
- Felhívás. Felhívom.... hogy jelentkezzék..... lemondottnak fogom tekinteni s illetményeit megszüntetem
- C. B. și a perdut în mod necunoscut biletul despre o vită, extradat în... Pretura îl declară nimicit.
- C. B. a pierdut un bilet de vită eliberat de..... Pretura declară ca anulat biletul
- C. B. elvesztett egy marhalevelet, melyet..... állított ki. A szolgabírói hivatal a levelet megsemmisíti.
- A estrada
- a emite; a edicta; a scoate în publicitate; statut estradat din partea orașului; regulament emis de către oraș
- kiadni
- Sușterne
- a înainta; a transmite; a da drumul mai departe unui act
- felterjeszt
- Precurma
- a face să înceteze
- megszüntet
- Periclu oficios
- pericol public
- közveszély
- Remisiune
- extradare
- kiadatás
- pentru contravenție nu se permite remisiunea, pentru contravenție nu se permite extradarea supușilor
- Oare careva
- oare care
- valamely
- Deliberează asupra alor atari pretențiuni
- deliberează asupra unor astfel de
- ily követelések elbírálása
- Comutate
- socotite
- számított
- Dacă judecătoria în procedura extra procesuală deliberează asupra alor atari pretențiuni litigioase
- dacă instanța rezolvă pe cale grațioasă astfel de pretențiuni litigioase
- ha a bíróság ily követelések felett peren kívül dönt
- Lăsământ
- succesiune
- hagyaték
- Cu considerare la
- având în vedere
- tekintetbe véve
- Abstrăgând dela acea că Validitate
- lăsând la o parte faptul că
- eltekintve attól, hogy
- aduse; (drepturile validitate în proces; drepturile valorificate prin proces)
- érvényesített
- A avea lipsă, nu este de lipsă
- nu este nevoie
- szükség
- Referitor la funcțiunile advocaționale validitate în pozițiile expensarului
- referitor la serviciile de avocat arătate în punctele notei de cheltueli
- a költségjegyzékben felsorolt ügyvédi eljárások
- Rugare accludată sub numărul 10
- petiția alăturată cu No. 10
- 10. sz. a. kérés
- A văzut de verosimilificate
- a luat ca dovedite
- bizonyítottak vette
- Predările procesuale
- afirmațiunile aduse în proces
- perben felhozottak
- Judecătoria apelativă a aflat sumele computate sub pozițiile singulare
- Curtea de apel a găsit sumele arătate socotite în fiecare caz aparte
- az egyes tételeket

În rezultatul lizei	— în cele din urmă	— végeredményben
Statorește	— hotărêște	— határoz
Sistând prin abdicare raportul de arendă	— încetând prin denunțare contractul de	— felmondással megszűntetni
Decisul jure valid actus între cadrele procedurii	— încheere definitivă conform textelor procedurii	— a prts. keretében hozott jogerős végzés
Aserțiunile controversate ale Curții	— susținerile contradictorii	— ellentétes állítások
Petite de revizuire	— cerere de revizuire	— felülvizsgálati kérelem
Indus în cartea funduară	— conținut, trecut în cartea funduară	— bejegyzett
Neîncasabilitate	— neîncasare	— behajthatatlanság
Perdere de oficiu	— pierderea dreptului de a fi funcționar public	— hivatalvesztés
Vipt	— alimentație	— élemezés
Fotografice	— fotografice	— fényképezek
Prăvălie de morți	— antrepriză de pompe funebre	— temetkezési vállalat
Pufuleșc	— curăț	— tisztító
A subverza	— a exista; a fi cazul; a-și avea ființă	— lennforogni
Repeutin	— subit	— hirtelen (halál)

V. M. Dimitriu și Ștefan Laday.

Cronica legislativă

S'a promulgat legea care suspendă, în anumite condițiuni, executarea pedepsei de închisoare corecțională (Mon. Of. No. 97. din 4.8—1921).

Iată textul acestei legi:

Art. I. Cei condamnați la închisoare corecțională, cari vor fi suferit cel puțin a cincea parte din pedeapsă, dacă vor fi avut bună purtare în penitenciar vor putea fi liberați provizoriu din închisoare dacă vor contracta obligațiunea de a munci la lucrările agricole sau în ateliere și fabrici un interval până la maximum 6 luni.

Art. II. Contractul de muncă se va face pe hârtie liberă, prin act sub semnătură privată în două exemplare, din care unul va rămâne la penitenciar, iar cealalt se va lua de către persoana cu care condamnatul a contractat.

Pentru cel ce nu poate iscăli va iscăli directorul penitenciarului.

Salariul și celelalte condițiuni ale contractului se vor determina de comun acord între lucrători și cei ce voiesc a contracta cu ei. Directorul și ceilalți funcționari ai închisorii nu vor avea alt amestec de cât să permită părților ca să se înțeleagă în cancelaria penitenciarului.

Art. III. Jumătate din salariul convenit pentru tot timpul contractului se va depune de către patron la direcțiunea penitenciarului, iar cealaltă jumătate se va plăti direct lucrătorului la finele fiecărei săptămâni.

Suma depusă la penitenciar se va întrebuița de director pentru a lua de la Casa de economie un livret pe numele lucrătorului. Acest livret împreună cu recipisa de depozit se va libera lucrătorului după ce își va fi îndeplinit pedeapsa.

Dacă lucrătorul nu va fi făcut munca pentru care i s'a depus jumătate din sumă, directorul este în drept să o retragă dela Casa de economie și să restituie patronului suma pentru care nu s'a executat muncă.

Art. IV. Liberarea provizorie și executarea contractului de muncă nu se vor putea face de cât în urma aprobării contractului de ministerul de justiție care va putea delega această atribuțiune oricărui magistrat sau oricărui funcționar din serviciul penitenciarului.

Art. V. Condamnatul liberat pentru a munci liber va fi dator să facă act de prezență în fiecare Duminică la primăria comunei unde lucrează sau la comisariatul de poliție în circumscripțiunea căruia se găsește atelierul sau fabrica în care este ocupat.

Dacă el va lipsi o singură dată, primarul sau comisarul va comunica de urgență penitenciarului și împreună cu jandarmeria va lua măsuri imediate pentru prinderea și trimiterea lui la penitenciar.

Art. VI. Lucrătorul care din culpa lui va părăsi serviciul la care s'a obligat, sau care nu se va fi întors la penitenciar în ziua fixată de directorul penitenciarului pe biletul ce-i va da la ieșirea provizorie, va fi pedepsit.

Această pedeapsă se va pronunța de către tribunalul corecțional al locului unde condamnatul va fi prins sau de tribunalul corecțional din circumscripțiunea în care se găsește penitenciarul, din care condamnatul a fost liberat provizoriu.

Art. VII. În fiecare lună directorul general al închisorilor va înainta ministrului de justiție un tablou de condamnații liberați provizoriu pentru muncă, arătând pentru fiecare dacă și-a executat bine îndatoririle și au avut bune purtări. Acest tablou va servi pentru ca ministerul să poată alege, fără altă cercetare sau aviz, pe aceia cari ar merita a fi recomandați Suveranului pentru grațiere totală sau parțială.

Art. VIII. Un regulament va prevedea detaliile de executare a acestei legi.

No. 3634. Promulgată la 23 Iulie 1921.

Nota. Legea constituie fără îndoială un progres și roadele vor depinde de la modul de aplicare în toată țara întregită. Regulamentul va trebui să rezolve chestiuni importante. În ce privește punerea în concordanță cu legea penală din Ardeal, unde eliberarea condiționată este în vigoare iar arestul preventiv se scade din pedeapsă. Acea cincime executată se va socoti de la începerea efectivă a pedepsei sau din ziua când acea a cincea parte a trecut, socotindu-se și arestul preventiv? Considerând că spre deosebire de legiuirea penală a vechiului Regat, în Ardeal aceeași infracțiune, spre exemplu furtul, se pedepsește și ca delict și ca crimă după valoarea obiectului furat, ar urma din punctul de vedere al acestei legi de sus-

pendare, ca condamnatii pentru furturi, falsuri, escrocherii și loviri grave din vechiul Regat să fie avantați față de aceleași categorii de condamnați din Ardeal etc.

În general regulamentul va mai trebui să conțină și unele lămuriri ca de pildă:

1) Se va socoti oare drept pedeapsă executată, timpul petrecut la muncă agricolă sau în ateliere?

2) Când pedeapsa nexecutată încă trece peste șase luni, spre exemplu cel ce a fost condamnat la 5 ani de închisoare corecțională și a executat un an și a fost trimis la muncă șase luni, după trecerea acestui timp se va reîntoarce din nou la închisoare? Va putea contracta un nou angajament de muncă adică i se va tolera că acei 4 ani să-i petreacă în libertate adecă la lucru? Legea nu permite ca timpul petrecut la muncă să tracă peste 6 luni iar pedeapsa trebuie executată în lipsă de text pozitiv.

3) Dacă condamnatul va fi retrimis la penitenciar pentru că a lipsit de la muncă, timpul petrecut în libertate fără să fi muncit va fi socotit ca o executare de pedeapsă?

4. Dacă unul condamnat la cinci ani închisoare corecțională după executarea unui an de pedeapsă a fost trimis la muncă și își părăsește serviciul, va fi el pedepsit pentru aceasta cu opt ani? Căci art. 6 pare a stabili o pedeapsă absolută timpul îndoit cât trebuia să facă până la terminarea pedepsei.

5) Pedepsirea acestei neregularități, lipsa de la muncă, ori cât ar echivala cu o evadare, va depinde numai de durata pedepsei? Pentru una și aceeași infracțiune (părăsirea casei de muncă) se vor aplica pedepse diferite după timpul ce mai au de executat condamnații? unora câte-va săptămâni iar altora, 3, 4 ani?

Iată de ce zicem că sarcina regulamentului de aplicare a legii este destul de serioasă, pentru că să nu se provoace confuzii și moduri greșite de interpretare.

Este drept că expunerea de motive foarte luminos alcătuită ajută la interpretare în unele privinți; dar textul prea concis dă loc la discuții ce s'ar fi putut evita prin o redactare mai dezvoltată și pe care o așteptăm în marginile posibilului de la regulament. Desbaterea legii în Senat cam scurtă, totuși folosește interpretării. D. L.

Lege

privitoare la majorarea competenței civile a autorităților judecătorești din Transilvania, Sătmar și Maramureș.

Artic. unic. Competința civilă a autorităților judecătorești din Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, stabilită de codul de procedură civilă și modificată prin jurnalul fostului consiliu de miniștri ungar cu No. 4050 M. E. din anul 1917 se modifică majorându-se sumele prevăzute de următoarele paragrafe:

1. La lei 10.000 cca de 2.500 lei dela paragraful I punctul I și dela paragraful 5 ultimul aliniat.

2. La lei 200 cca de 50 lei dela paragraful 476 alin. 2.

3. La lei 400 cca de 100 lei prevăzută la paragraful 513 alin. 2.

4. La lei 200 cca de 500 prevăzută la paragraful 521 alin. 1 și la 400 cca de 100, prevăzută la același paragraf.

5. La lei 10.000 cca de 2500 lei prevăzută la paragraful 525 alin. 2.

6. La lei 4000 cca de 1000 lei prevăzută la paragraful 545 alin. 1.

7. La lei 2000 cca de 500 lei prevăzută la paragraful 691 alin. 1.

8. La lei 10.000 cca de 2500 lei prevăzută la paragraful 691 alin. 2.

9. La lei 800 cca de 200 lei prevăzută la paragraful 415 punctul 4.

10. La lei 4000 cca de 1000 lei prevăzută la paragraful 509 și

11. La lei 200 cca de 50 lei prevăzută la paragraful 758 alin. 1.

„Lege privitoare la Stema regatului României“

Stema Regatului României, întregită cu țările surori unite, se compune din trei scuturi puse unul peste altul: scutul mare, scutul mediu și scutul mic (peste totul).

I. Scutul mare: pe albastru, o aquilă de aur cu ciocul și ghiarele roșii, cu coroană regală de aur pe cap, ținând în cioc o cruce pedată (pattee) de aur ascuțită la extremitatea inferioară, în ghiara dreaptă o spadă, în ghiara stângă un sceptru de aur cu vârful în formă de crin, — aquila României, armele Regalității române.

II. Pe pieptul aquilei, scutul mediu încurțat (écartelé), cu insișiune între cartierele de jos (enté en pointe), cuprinzând armele țărilor surori unite:

1. Sus în dreapta, armele vechiului Principat al Țării-Românești: pe albastru, o aquilă de aur cu ciocul și ghiarele roșii, ținând în cioc o cruce pedată de aur, însoțită de un soare de aur la dreapta, de o lună nouă de aur la stânga.

2. Sus în stânga, armele vechiului Principat al Moldovei (cu Basarabia și Bucovina): pe roșu, un cap de bour negru cu gura închisă, însoțit de o stea de aur (cu cinci raze) între coarne, de o roză de aur (cu cinci foi) la dreapta, de o seziună de aur la stânga,

3. Jos la dreapta, armele Banatului cu vechiul Banat românesc al Severinului (fixate acum): pe roșu, peste valuri na urale, un pod de aur cu două deschideri boltite, construite din piatră cioplită (podul lui Traian), din care iese un leu de aur.

4. Jos la stânga, armele vechiului Mare-Principat al Transilvaniei (cu părțile Crișanei și Maramureșului): albastru și aur, împărțit prin o fașie îngustă roșie, din care iese o aquilă neagră cu ciocul de aur, însoțită de un soare de aur la dreapta, de o semilună de argint la stânga; jos, șapte turnuri roșii, câte patru și trei, cu câte două rânduri de creneluri (sus trei, jos patru) și câte două ferestre, cu porțile închise.

5. În insișiune (enté), armele Dobrogei: pe albastru doi delfini de aur afrontați, cu cozile ridicate în sus.

III. Peste totul, scutul mic, încurțat de argint și negru, armele Casei domnitoare de Hohenzollern.

Pe scutul mare, coroana de oțel a României. Scutul e susținut de lei de aur, stînd pe arabescuri de aur.

Colanul ordinului „Regele Carol I“.

Pe eșarpă albastră cu marginile de aur, de forma cordonului ordinului, deviza Casei domnitoare de Hohenzollern, în litere latine de aur: „Nihil Sine Deo“.

Pavilionul de purpură cu marginile de aur, căptușite cu ermelin, timbrat cu coroană regală de aur ornată cu nestimate.

Stema se va întrebuița în trei forme: 1-a, stema cea mare, cum e descrisă mai sus; a 2-a, stemă cea medie, fără pavilion; a 3-a, stemă cea mică compusă din cele trei scuturi cu coroana de oțel.

Stema cea mare se va întrebuița în actele Statului emanate dela Rege și în actele oficiale internaționale, cum și din înalt ordin al Regelui în cazuri spe-

cială; stema cea medie, de armată și autoritățile Statului; stema cea mică, pe sigile și stampile oficiale. Pentru alte cazuri, se va prevedea în legile și regulamentele speciale.

* * *

Lege de organizare a corpului de avocați din Basarabia:

În locul consiliului de avocați de pe lângă Curtea de Apel a Basarabiei se întemeiază că e un consiliu de avocați pe lângă fiecare tribunal de județ, compus în Chișinău, dintr'un decan și patru membri, iar în celelalte districte dintr'un decan și doi membri, în caz când în jurisdicțiunea tribunalului acelui județ se află un număr de cel puțin 20 de avocați cari cer întocmirea unui consiliu.

În acest caz alegerea consiliului va fi prezidat în Chișinău, de procurorul general al Curții de Apel, iar în celelalte județe de către procurorul tribunalului local, convocarea avocaților pentru prima alegere făcându-se de către președintele tribunalului în celelalte județe și de către primul-presedinte al Curții de Apel în Chișinău, iar pentru alegerile ulterioare de către decan.

Din momentul promulgării acestei legi actuale consilii se vor reface în conformitate cu dispozițiunile de față, în termen de cel mult două luni.

În caz când pe lângă tribunalul unui județ nu există numărul legal de avocați, cari se poată întocmi un consiliu, atunci atribuțiunile consiliului se vor exercita de către tribunalul respectiv, iar sentințele ce se vor da sunt supuse apelului la Curte, în termenul și după normele din legea în vigoare în Basarabia.

Lege pentru modificarea unor dispozițiuni din codul civil din Bucovina.

Paragrafele 64, 111 și 116 din codul civil austriac precum și din decretule imperiale din 26 August 1814 și din 17 Iunie 1835 privitoare la desfacerea căsătoriei dintre catolici se suprimă.

Legea va admite desfacerea căsătorilor din cauze temeinice.

Aceste cauze sunt: dacă soțul s'a făcut vinovat de adulter, sau de o crimă care a avut drept urmare condamnarea sa la pedeapsa temniței de cel puțin 5 ani; dacă un soț a părăsit cu rea voință pe celălalt în cazul când domiciliul său este necunoscut nu s'a înfățișat în decursul unui an la chemarea publică judecătorească; insidii primejdioase sau periculoase vieții sau sănătății; maltratări grave și repetate; o antipatie neajvicibilă, (absolută) din care cauză ambii soți cer disolvarea căsătoriei; totuși în cazul din urmă disolvarea căsătoriei nu se va încuviința imediat, ci se va cere mai întâi separațiunea de corp și anume după împerejurări și repetate ori. În toate aceste cazuri se va proceda după dispozițiunile prevăzute pentru cercetarea și judecarea unei căsătorii nevalabile.

Răspunsuri juridice

Unui student în drept. Loco.

Libertatea presei este garantată de *Constituție* (art. 5 și 24) fiecare fiind răspunzător de abuzul acestei libertăți în cazurile determinate de codul penal.

Codul penal în vigoare în Ardeal. Art. 295. Acela care provoacă direct pe cineva la duel sau îl amenință cu dispreț, pentru că nu răspunde la provocare, se va pedepsi cu detențiunea până la un an.

Informațiuni.

Noul prim ministru austriac, Schöber este un cunoscut cultivator al dreptului penal. (Nu trebuie confundat cu fostul secretar de stat Schober care a redactat, împreună cu Lammasch, Lenz, Hanns Cross și Gleispach, proiectul codului penal austriac, o capodoperă a științei austriece, care în multe privințe este superioară proiectului german din 1913 de care vorbim mai jos). Înainte de a fi numit prim ministru, Schöber a fost șeful poliției din Viena. El a fondat noul „Kriminalisches Institut in Wien“, care are drept scop perfecționarea luptei contra criminalității; educația specială a funcționarilor de poliție, darea de păreri, cercetări științifice. Institutul stă actualmente sub conducerea profesorului Dr. Eduard Ritter von Liszt.

Traitul vieții s'a scumpit și în Germania. Pe când în timpul războiului prețurile alimentelor erau cu mult mai scăzute decât în celelalte țări (numai că nu erau alimente destule), după încheierea armistițiului, când vechea organizare admirabilă s'a surpat, și scumpirea traiului a luat proporții îngrozitoare. Oveii imigrați din Polonia au pus mâna pe comerț și au corupt morala și puritanismul vestit al comerțului german. Bavarezii al căror antisemitism este cunoscut, au dat o ordonanță draconică contra celor ce scumpesc traiul folosindu-se de art. 48 din noua constituție care în anumite cazuri admite regularea prin ordonanțe a unor chestiuni rezervate legiuitorului. După ordonanța bavareză „Schleichhandel“ și „Preistreiberei“ (comerț pe sub mână și scumpirea traiului) se pedepsește cu muncă silnică până la 15 ani, amendă până la 1.000.000 mărci și se poate pronunța și confiscarea întregii averi a făptuitorului.

Ajunerea legiuitoare a Imperiului fiind de părere că este cazul de exces de putere, a reglementat chestiunea printr'o lege unitară (din 18. Dec. 1920). După această lege exportarea articolelor de prima necesitate se pedepsește cu muncă silnică până la 5 ani, amendă până la 500.000 mărci și interdicțiune. Sentința se poate publica. Munca silnică poate să fie până la 15 ani și amenda fără mărjire:

- 1), dacă s'a exportat o cantitate mare.
- 2), dacă făptuitorul prea exploatează situația,
- 3), dacă se exportează alimente.

Ca pedeapsă secundară: supraveghere polițienească.

După cum este știut, munca deșinușilor a dat ocazie la foarte multe conflicte. În Prusia guvernele au reziliat multe contracte încheiate cu întreprinzători, căci industriașii agitău mereu contra concurenței ieftinei munci a deșinușilor. Aceeași tendință se găsea pretutindeni înainte de războiu. La congresul penitenciar din Paris numai un singur vot s'a dat pentru sistemul de întreprindere; toată lumea era de acord că sistemul în regie este preferabil. Întreprinzătorii în genere exploatează pe deșinuși, introduc un sistem care nu ține socoteală de educația deșinușilor ci numai de interesele bănești ale întreprinzătorului; ei protejază tofelul de contrabandă, de corespondență interzisă; clasificarea morală este aproape cu nepuință etc. Cu toate acestea subsemnatul care a administrat mult timp penitenciarele maghiare la ministerul justiției, nu a putut să introducă pretutind-

deni sistemul în regie, care având cusurul de a nu fi rentabil, nu prea este simpatic miniştrilor de finanţe. Cu toate acestea în 1915—1916 numai 16% din deşinuşi lucrau încă pentru întreprinzători (în Prusia 17%). Munca deşinuşilor era în Prusia cu mult inferioară celei din Ungaria, pentru că Prusia fiind mai industrializată, foarte puţine ramuri ale industriei se puteau cultiva. În Ungaria toate penitenciarele centrale (Budapest, Illava, Lipótvár, Sopron, Vaş, Aiud, Seghedin) aveau ateliere moderne de fabrică, cu maşini moderne, cu forţa motorică etc. şi foarte mulţi condamnaţi învăţau meseria într'atâta încât după liberarea lor găseau foarte uşor muncă în fabrici. Mai ales statisticele date asupra celor eliberaţi condiţionat, din care numai 2—3 proc. deveneau reşi divişi, arătau că foarte mulţi criminali îşi găseau traiul vieţii, după eliberarea lor, prin munca învăţată la penitenciar.

Cu mult mai rele experienţe s'a făcut cu munca câmpului. Aceasta a corespuns aşteptărilor numai la moştile proprii ale Statului, când deşinuşii lucrau în apropierea penitenciarului. Deşinuşii daşi pe moştile particularilor fugiau cu sutele, comiteau furturi, violuri, disciplina era imposibilă; idea represiunii nu s'a realizat de loc. Moşterii particulari, pentru a putea păstra pe lucrătorii ieftini, îngăduiau orice abuzuri, iar deşinuşii exploatau această stare de lucruri. Pe câmp, clasificarea lor era cu neputinţă, răufăcătorii amorali se amestecau cu condamnaţii cinstiţi, contagiul moral era neîmpedecat. Deşinuşii având libertate deplină, executarea pedepsei a devenit o caricatură.

Pe semne, tot aşa în Ungaria ca şi în Prusia s'au constatat aceste consecinţe. În Ungaria s'a răstrâns munca câmpului, în Prusia ministerul justiţiei a dat o ordonanţă, după care deşinuşii numai atunci pot fi daşi întreprinzătorilor privaşi, dacă aceştia plătesc lefurile obişnuite în industria liberă. Contracte nu pot fi încheiate cu o durată lungă.

Naşteri şi decese în Prusia. — 1913 naşteri 28.2⁰/₀₀, decese 14.9⁰/₀₀; 1919 naşteri 20.2⁰/₀₀, decese 15.8⁰/₀₀. Din ultima cifră se poate vedea cât de repede merge Prusia spre starea normală. Este foarte probabil că în 1920 numărul deceselor va fi normal.

Este interesant că Germania socialistă a dat norme cu mult mai severe contra încetării colective a muncii în exploataşunile de publică utilitate, decât România. După ordonanţa din 10 Noemvrie 1920 a Reichpräsident-ului greva sau lock-outul nu este îngăduită în exploataşunile ce furnizează publicului gaz, apă sau electricitate, decât numai atunci, când comisiunea de împăciuire (Schlichtungsausschus) a hotărât, iar după darea hotărârei au trecut trei zile. Cel ce provoacă la grevă sau lock-out neîngăduit sau cel ce comite sabotaj, se pedepseşte cu închisoare până la 5 ani sau cu amendă până la 1500 mărci. Ministerul are toate autorizaţiile pentru a asigura săvârşirea lucrărilor.

Noua lege austriacă asupra dreptului de autor (din 13 Iulie 1920) este foarte precisă şi înseamnă un mare progres faţă de vechea lege (din 26 Decembrie 1895), care a rămas în vigoare, întrucât nu este modificată de legea recentă.

Am observat unele abateri dela convenţiunea dela Berna din 13 Noemvrie 1908. Vom reveni asupra acestora.

Amintim că reproducerea prin fotografii este îngăduită, de altfel orice reproducere a operelor muzicale este o violare a dreptului de autor.

O mare importanţă are dispoziţiunea că traducerea sunt apărute la fel cu operele originale (după vechea lege numai timp de cinci ani).

Proiectele Codului penal pentru Germania au apărut şi anume:

- 1.) Proiectul comisiunii (din 1913)
- 2.) Proiectul nou (din 1919)
- 3.) Memoriul (Denkschrift) la aceasta din urmă (378+61 pagini).

După cum este ştiut, anteproiectul (Vorentwurf zu einem deutschen Strafgesetzbuch) a apărut încă în 1909 împreună cu motivarea (două volume). Ne vom ocupa cu aceste proiecte în Arhiva pentru ştiinţa şi reforma socială, pentru că în revista noastră nu putem să dăm articole de așa natură. Numai câteva observaţiuni:

Dr. Enrico Ferri, dând un raport de altfel foarte spiritual la congresul internaţional pentru antropologie criminală (Colonia, 9—13 Oct. 1911) asupra proiectelor germane, elveţiene şi austriece, a declarat că aceste proiecte sunt de considerat ca încercări îndrăzneţe şi înțelepte spre a aplica în mod sistematic ultimele concluziuni ale antropologiei şi sociologiei criminale la apărarea socială contra crimei. Nimic nu arată mai mult geniul admirabil al lui Ferri de cât că această rezoluţiune a fost adoptată de congres, cu toate că din partea juriştilor însuşi v. Liszt, iar din partea sociologilor însuşi v. Mayr au arătat că rezoluţiunea nu corespunde faptelor. Noi suntem convingeţi că Lombroso de ar fi trăit încă, . . . n'ar fi adoptat această rezoluţie şi că s'ar fi mulţumit cu vre'o observaţie cu cunoscutul lui zâmbet drag şi cu bonomia lui naivă de om mare.

În adevăr nici unul din proiecte nu este bazat pe doctrinele antropologiei şi sociologiei criminale. În deosebi proiectul german din 1909, vorbeşte — în art 63 — de liberul arbitru (!!!), deşi scoale în relief în motivare că această expresiune nu are înţelesul metafizic. Nu spunem că proiectul nu ţine socoteală de loc de rezultatele criminologiei. Înainte de toate introduce măsurile de siguranţă faţă de minori, beşivi, alienşaşi, vagabonzi, recidivişti, precum şi faţă de cei cu imputabilitatea redusă. Introduce condamnarea condiţională, reabilitarea. Afară de aceasta, în art. 83, în cazuri mai uşoare imputerniceşte pe judecător să aplice o pedeapsă uşoară ce va crede de cuviinţă, ba în unele cazuri admite chiar şi neaplicarea pedepsei (mai ales când e vorba de tentativă.)

Cu toate acestea, proiectul nu este revoluţionar. Menţine pedeapsa cu moarte, trihotomia infracţiunii lor, doctrina culpabilităţii (voiaşa—imputabilitate—culpabilitate), aproape întreaga doctrină a tentativei (în care privinţă trebuie să amintim că proiectul este subiectivist, vezi motive I. 285.), toată doctrina şubredă a complicităţii (menţinând caracterul accesoriu a ei), precum şi întreaga doctrină a cumulului.

Cu mult mai radical este proiectul în privinţa sistemului penitenciar. Ca şi proiectul austriac, pro-

iectul german adoptă sistemul progresiv din codul maghiar (cu toate că motivarea spune contrarul). Pedepşa începe cu izolarea în celulă; după această închisoare comună (noaptea izolare în celulă), după executarea a două treimi eliberarea condiţionată. Pedepşa se poate agrava prin reducerea mâncării şi culcarea pe scândura goală (aceasta agravare a fost criticată foarte aspru, în codul maghiar lipseşte). Este ştiut că sistemul penitenciar este partea cea mai importantă a codului penal: dacă în executarea pedepselor primejdia contagiuului moral nu este eliminată, dacă învăţământul moral religios şi şcolar al deţinuţilor nu este bun şi sistematic, dacă ocupaţia lor este fără rost (ca d. e. în Franţa) şi produce o idiolitizare sistematică a lor, dacă deţinuţii sunt puşi în fieră ca nişte dobitoace şi prin urmare îşi pierd toată silma de sine: de sigur că nici unul din ei nu se va mai reîntoarce la viaţa cinstită. În această privinţă proiectul german dă numai contururile, însă starea de organizare a penitenciarelor din Germania garantează o executare justă a pedepselor.

Laday

Procese sorocile spre judecare pe luna Septemvrie 1921

Procese civile

1 Septemvrie 1921.

1. C. 421/1921. Dr. Biro Géza şi soţia c/a. Ribner şi soţul 9 a. m.
2. C. II. 1349/1916. Mauriţiu Blatt c/a. Samoila Grünstein 10 a. m.
3. C. 457/1921. Niţa Lazar văd. Balut c/a. Jon Berian 11 a. m.
4. C. 433/1921. Iztig Bernat c/a. Andrei Schuster şi soţia 11 1/2 a. m.

2 Septemvrie 1921.

1. C. 506/1921. L. Medgyesi c/a. T. Lehrmann 9 a. m.
2. C. 483/1921. Dr. Béla Lényiczky c/a. Ioan Veres şi soţia 10 a. m.
3. C. 486/1921. Gheorghe Frisca c/a. Ionila Porcolab 11 a. m.

5 Septemvrie 1921.

1. C. 350/19/1919. Simion Mitrea c/a. Gheorghe Marian 9 a. m.
2. C. 333/6/1921. Simonetti Pompiliu c/a. Peatra banca c. e. 10 a. m.
3. C. 486—1921. George Friscus c/a. Ionila Porcolab şi so. 11 a. m.

5 Septemvrie 1921

- C. 350/19—1919. Simion Mitrea c/a. George Marian. 9 a. m.
2. C. 333/6—1921. Simonetti Pompiliu c/a. Peatra banca c. e. 10 a. m.
3. C. 342/12—1921. Dr. Mauriţiu Lebovits c/a. Dési kőolaj ipar közkereseti társaság. 11 a. m.

6 Septemvrie 1921.

1. C. 410—1921. Ioan Palmay c/a. Ignăţie Fridmann. 9 a. m.

2. C. 381/12—1921. Văd. Maria Grosz c/a. Iaş. lui Jacob Grosz. 10 a. n.

3. C. 392/6—1921. Maria Bara c/a. Paracchiva Muşin. 11 a. m.

8 Septemvrie 1921.

1. C. 351/19—1921. Antschei Pistiner c/a. Şimion Stefanuţiu şi consoţii. 9 a. m.

2. C. 383/13—1921. Fraţii Neuberger c/a. Barca com. ind. Haţeg 10 a. m.

12 Septemvrie.

1. C. 348—1921. Ludovic Csiki c/a. Simó şi Erd. Gazd. 9 a. m.

2. C. 641/16—1920. Ludovic Csiki c/a. Paul Simó şi Erd. G. R. T. 9 1/2 a. m.

3. C. 337/9—1921. Samoil Nagy c/a. Martin Cs. Mike. 10 a. m.

13 Septemvrie 1921.

1. C. II. 1034/1918. Florenz Mark c/a. George Oprea. 9 a. m.

2. C. 166/5—1921. Oraşul Turda c/a. Teodor Iuga şi cons. 10 a. m.

3. C. 416/13—1921. Mauriţiu Tischler c/a. Erd. Keresk. Bank şi c. 10 1/2 a. m.

15 Septemvrie 1921.

1. C. 423/11—1920. Adalbert Veşnitzky c/a. Wilma Graef. 8 a. m.

2. C. 832/12—1920. Henrich Krausz c/a. Succ. lui Ferdinand Köszner. 9 1/2 a. m.

3. C. 194/10—1921. Gligoraş Lăpuşan c/a. George Dulca. 10 1/2 a. m.

Procese penale

7. Septemvrie 1921.

1. P. 766/14—1920. Juon Fehér viol. 9 a. m.
2. P. 71/15—1921. Demian Maria şi soţii furt. 9 a. m.
3. P. 259/27—1921. Nicolae Szilágyi fals. în act. public. 9 a. m.
4. P. 294/8—1921. George Călburean furt. 9 a. m.
5. P. 308/5—1921. Lina Stinea şi soţii violenţă. 9 a. m.
6. P. 325/6—1921. Ştefan Bernschütz lez. corp. gr. 9 a. m.
7. P. 469/5—1921. Simion Lazar lez. corp. gr. 9 a. m.
8. P. 537/6—1921. Pamfil Mendrea pudore. 9 a. m.

14 Septemvrie 1921.

Procese penale

1. P. 648/31—1920. Joan Adam, fals în act. prv. 9 a. m.
2. P. 328/20—1921. Fridrich Brenner şi soţii furt. 9 a. m.
3. P. 425/6—1921. Ludovic Török şi soţia, calomnie. 9 a. m. recurs de nulitate.
4. 441/9—1921. Ungar Mor şi soţii, abuz de put. 9 a. m.
5. P. 459/15—1921. Petru Alb şi soţii, furt. 9 a. m.
6. P. 497/7—1921. Stoia Vasile, lez. corp. gr. 9 a. m.